

Q&A CORONAVIRUS VOOR DE PODIUMKUNSTEN

In dit document delen wij de antwoorden op de meest gestelde vragen over arbeidsvoorwaarden, cao-toepassing en bedrijfsvoering ten tijde van de coronacrisis, specifiek voor de podiumkunstensector. De antwoorden zijn ontleend aan landelijke richtlijnen, adviezen van (externe) experts of zijn gebaseerd op een gezamenlijke visie van partijen in de sector. Dit document wordt voortdurende geactualiseerd. Nieuwe teksten of aanpassingen ten opzichte van de voorgaande versie zijn geel gemarkeerd.

N.B. Wij gaan zo zorgvuldig mogelijk te werk bij het opstellen en bijwerken van dit document. De NAPK aanvaardt echter geen enkele aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit eventuele fouten of onjuistheden in dit document. Ook kunnen aan de inhoud van het document geen rechten worden ontleend.

Arbeidsvoorwaarden en cao

1) Hoe kan ik gebruikmaken van werktijdverkorting of van het noodfonds?

Op 17 maart heeft het kabinet aangekondigd dat de werktijdverkorting per direct wordt vervangen door het Noodfonds Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Deze nieuwe regeling voorziet in een looncompensatie van 90%, in plaats van de 75% volgens de werktijdverkorting. Het NOW geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2020.

Het NOW is niet alleen bedoeld voor reguliere werknemers in loondienst, maar in beginsel ook voor medewerkers met nulurencontracten, oproepcontracten en uitzendkrachten. Ook zal waarschijnlijk iets gedaan worden aan compensatie van de hoge WW-premie voor flexcontracten. De overheid heeft aangekondigd dat de nieuwe regeling over twee weken (1^e week april) is uitgewerkt. Wie al een aanvraag voor werktijdverkorting heeft ingediend: deze blijft gelden en wordt meegenomen in het nieuwe systeem. Je hoeft geen haast te maken met een NOW-aanvraag, want voor gebruikmaking hiervan geldt een terugwerkende kracht tot 1 maart 2020.

2) Hoe ga ik om met het uitbetalen van zzp'ers?

Er een tijdelijke regeling komt voor de ondersteuning van zzp'ers. Deze voorziet gedurende 3 maanden in een inkomensgarantie op het sociaal minimum niveau. Daarna zal bezien worden wat verder nodig is. Voor gebruikmaking van de regeling zullen soepele criteria gelden en snelle procedures. Voorschotten zijn mogelijk, het partnerinkomen wordt niet meegeteld en zzp'ers die gebruik maken van deze regeling, hoeft niet eerst zijn huis of spaargeld op te eten.

Omdat er zoveel zzp'ers in onze sector werken die hetzelfde werk doen als medewerkers in loondienst, is er in onze sector een breed gedragen wens om hen zoveel mogelijk door te betalen. Maar de vraag die iedere organisatie voor de eigen situatie zal moeten beoordelen is in hoeverre dat haalbaar is en of doorbetalen in de gegeven situatie een wijze keus is. Zzp'ers kunnen vanaf deze week (N.B. de exacte datum verschilt per gemeente) gebruik maken van de bijzondere bijstand. Realiseer je wel dat je niet mag aanvullen op deze bijstand. Als je kiest voor zelf doorbetalen, zal het bedrag ruim hoger moeten zijn dan de bijstand, anders schiet de zzp'er er niets mee op, terwijl het de organisatie toch veel geld kost.

Je zou wellicht een soort afbouw kunnen overwegen waarbij je de zzp'ers tot een bepaalde datum voor 100% doorbetaalt of tot een bepaald maximum bedrag; voor opdrachten op een latere datum een lager percentage of een lager maximum. Wat mogelijk en wenselijk is zal per organisatie, per project verschillen. Zorg in elk geval voor heldere communicatie richting de zelfstandigen.

3) Mag ik zzp'ers betalen voor niet uitgevoerde opdrachten?

Het staat het je als opdrachtgever vrij om met zzp'ers af te spreken dat zij een factuur mogen sturen voor een bepaald bedrag of een percentage van een eerder afgesproken bedrag, ondanks dat zij hiervoor geen tegenprestatie hebben kunnen leveren. Hiervoor gelden geen juridische belemmeringen of vormvereisten. Je zou de zzp'ers kunnen vragen om in hun factuur te vermelden dat het gaat om een bepaald percentage van de door hen gederfde inkomsten of dat het gaat om een vergoeding voor het beschikbaar houden van data en het treffen van voorbereidingen (thuis repeteren).

4) Hoe ga ik om met overuren en opnemen van vakantie/verlof?

Als door overmacht – zoals de maatregelen tegen het coronavirus – werkzaamheden voor een bepaalde periode, wegvallen, ligt het voor de hand dat je als werkgever wil onderzoeken in hoeverre je je werknemers kunt stimuleren om vakantie of verlof op te nemen of om overuren te compenseren. Het is mogelijk om hier in overleg met de OR/PVT of met (individuele) werknemers afspraken over te maken. Goede informatie en communicatie over de noodsituatie waarin het gezelschap zich bevindt, is dan belangrijk. Dit zal bevorderen dat werknemers het voorstel om (een deel van) hun verlof/overuren op te nemen, zullen opvatten als een redelijk beroep dat op hen wordt gedaan. Werknemers verplichten tot het opnemen van vakantie/verlof/overuren zonder hun instemming is arbeidsrechtelijk niet toegestaan.

5) Hoe ga ik om met alternatieve werkzaamheden of scholing?

In een uitzonderlijke situatie zoals de huidige, waarin het werk door overmacht stil komt te liggen, mag van werknemers worden gevraagd tijdelijk andere, passende werkzaamheden te verrichten, mits deze op een veilige werkplek of vanuit huis kunnen worden verricht.

Een andere mogelijkheid is dat werknemers een (online) cursus of training gaan volgen – hetzij als bijscholing in hun bestaande functie, hetzij in het kader van hun persoonlijke duurzame inzetbaarheid - die mogelijk al op de wensenlijst stond maar waar de tijd voor ontbrak.

6) Hoe ga ik om met loopbaanbudget uren?

Werknemers hebben op grond van de Cao TD recht op een loopbaanbudget van 24 uur per jaar bij een volledig dienstverband; deze mogen worden opgespaard tot maximaal 192 uur oftewel 24 dagen à 8 uur. Werkgever en werknemer maken afspraken over de invulling van deze uren en de planning in de agenda. In een situatie waarin door overmacht – in dit geval het coronavirus – werkzaamheden tijdelijk wegvallen, kan de werkgever de werknemers niet verplichten om zijn (opgespaarde) loopbaanuren op te nemen. Wel kan je als werkgever hierover in gesprek gaan met (individuele) werknemers. Als een werknemer bijvoorbeeld al plannen had voor het volgen van een (online) cursus of training waarmee gestart zou kunnen worden in de vrijvallende periode, kunnen daar afspraken over worden gemaakt.

7) Mag ik ontbindende voorwaarden opnemen in contracten met werknemers en met zzp'ers?

Ten aanzien van werknemers geldt dat je geen ontbindende voorwaarden in de arbeidsovereenkomst mag opnemen. Volgens het arbeidsrecht komt de beschikbaarheid van werk volledig voor de verantwoordelijkheid en rekening van de werkgever.

Voor zzp'ers ligt dit anders: in een opdrachtovereenkomst ben je vrij om op te nemen wat je wilt. Uitgangspunt is bovendien dat er alleen betaald wordt voor uitgevoerde werkzaamheden. Maar als je nu al contractuele afspraken wil maken voor projecten in de nabije toekomst, bijvoorbeeld in de zomer, valt het gezien de onzekerheid van dit moment aan te raden om in opdrachtovereenkomsten een ontbindende voorwaarde op te nemen, dat wanneer het project niet door kan gaan als gevolg van overmacht (zoals overheidsmaatregelen in verband met het coronavirus), de opdracht komt te vervallen en er geen kosten bij de opdrachtgever gefactureerd kunnen worden brengen.

8) Kan ik uitstel krijgen voor het betalen van pensioenpremies?

Het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) biedt, binnen de wettelijke mogelijkheden, een aantal mogelijkheden voor het treffen van een betalingsregeling. Dat betekent dat PFZW:

- een betalingsregeling kan treffen wanneer een werkgever acute geldproblemen heeft;
- de betalingen voor het afdragen van de pensioenpremies kan uitstellen;
- een minder strikt incassobeleid kan voeren bij het innen van de premies.

Zie voor meer informatie [betalingsregeling-pensioenpremie](#).

Bedrijfsvoering

1) Moet ik een bedrijfscontinuïteitsplan hebben?

Voor grote organisaties kan een bedrijfscontinuïteitsplan noodzakelijk zijn. Meer informatie over hoe dit ingericht kan worden vind je op de website van de [VNO-NCW](#).

2) Hoe wordt omgegaan met de prestatieafspraken/verantwoording naar subsidiegevers?

Houd goed bij wat er op de rol stond en wat je hebt moeten cancelen. Ook producties die komen te vervallen of vertraging oplopen als gevolg van het stilleggen van repetities tellen hierin mee. Het ministerie van OCW heeft aangegeven coulant om te gaan met de prestatie-eisen. Hoe dit concreet zijn beslag krijgt is op dit moment nog niet bekend. Ook is nu nog niet bekend hoe het Fonds Podiumkunsten en de lokale overheden / private fondsen hiermee omgaan.

3) Wat doe ik nu met het indienen van mijn jaarrekening en jaarverslag over 2019 bij FPK?

Het FPK zal coulant betrachten bij inwilligen van individuele verzoeken om uitstel voor het indienen van jaarrekeningen en -verslagen, maar er komt geen algemeen geldend uitstel. Het is voor het fonds van belang dat waar mogelijk de jaarstukken tijdig worden ingediend, omdat de jaarverslagen ook nodig zijn voor de beoordeling van de aanvragen 2021-2024. Men wil zoveel mogelijk voorkomen dat ook dat proces vertraging oploopt.

4) Wat is de richtlijn in de verdeling van inkomstenderving met podia / festivals?

Wat de noodgedwongen afgelasting van voorstellingen en tournees betekent voor de (financiële) aansprakelijkheid van gezelschap en podium hangt af van wat hierover in de tussen hen geldende bespelingsovereenkomst is afgesproken. Deze bespelingsovereenkomst is ook bepalend voor wat er nog meer onder overmacht valt. Podia en producenten zijn met elkaar in overleg over met een landelijke richtlijn. Zodra deze tot stand is gekomen, zullen wij de richtlijn voor leden op Spots en voor anderen op onze site publiceren.

5) Wat te doen met lopende of komende repetities?

Ons advies is om de repetities stil te leggen. Dit in het licht van de geldende landelijke maatregelen, die gericht zijn op het verkleinen van besmettingsrisico om daardoor de druk op de ziekenhuizen te verlagen. Zeker repetities met dansers en acteurs zijn zeer fysieke werkzaamheden, waarbij de adviezen de RIVM (geen fysiek contact en tenminste **anderhalve meter afstand**) onvoldoende kunnen worden nagekomen.

6) Internationale tournees

Het cancelen van buitenlandse tournees die voor de komende periode stonden gepland is onontkoombaar geworden. De meeste landen hebben het luchtruim gesloten voor landen waar het virus actief is, en daar valt Nederland ook onder. Het ministerie van Buitenlandse Zaken geeft op de eigen site actuele informatie:

<https://www.nederlandwereldwijd.nl/reizen/reisadviezen> . Daarnaast annuleren veel vliegmaatschappijen hun vluchten.

Bestuur/Raad van Toezicht

1) Welke informatie deel ik met mijn bestuur / RvT?

Zorg ervoor dat het bestuur / de RvT voortdurend geïnformeerd wordt over de stappen die je neemt. Zorg voor goede afstemming én rugdekking. Denk hierbij aan:

- Risicomanagement, hoe ga je om met verliesposten en hoe hou je de (kern van de) organisatie draaiende?
- Veiligheid van medewerkers, welke stappen neem je om dit zoveel mogelijk te borgen?
- Contractuele afspraken met (tijdelijke) medewerkers en zzp'ers, welke lijn volg je als organisatie?
- Is het bedrijfscontinuïteitsplan akkoord?